

נר לדוד - גליון 55
יב' שבט תשפ"א

זמן

— הזמן כבר עבר! —

לפני שהספקנו להבחין בו – הוא כבר מאחורינו, מחייך או לועג, צוחק או בוכה.

וכשאנו מסתכלים בשעון, הוא אומר לנו: השעה היתה כך וכך... וכשאנו אומרים: פלוני חי – רצינו לומר: הוא היה חי לפני שניה אחת. וכשאנו אומרים: פלוני נמצא כאן או שם, כוונתנו לומר: לפני שניה אחת, וכך בכל שניה ממילויני השניות בחיינו.

— פלוני, הוא בן חמישים. פירוש, מזה חמישים שנה שאין הוא מפסיק למות, ועדיין הרבה שנים לפניו – למות כל רגע...

כי לשם כך ניתן הזמן, לדעת כי הוא עובר. בטרם נבין שיש להסתכל בו – הוא כבר מאחורינו, מחייך או מלגלג, בצחוק, ברצינות, בחרון-אף, או – וזה האיום ביותר – ברחמנות.

— לא ברחמים.

ואין הוא נמדד בשעות ולא ברגעים, כיון שעד שאנו מספיקים להוציא מכיסנו את קנה-המידה – הוא כבר חלף.

כחלום יעוף –

כמו חלום שמרגישים בו רק לאחר שמתעוררים מן התרדמה. ההרגשה נשארת, הנה חלום חלמנו – חלום יפה או חלום בלהות שהשאר מועקה בלב ואתה זקוק להיטיב אותו, או משקע של שמחה ואתה נשאר רגעים נוספים במיטה, כדי ליהנות מהרגשה זו.

אולם אין לך ספק כי זה היה חלום.

להוספה לרשימת התפוצה

נא שילחו את המילה "הוספה"

לתיבת המייל "נר לדוד" - nerledovid@gmail.com

היה לנו לפני רגע – זמן, ועכשיו הוא איננו, ולא השאיר אחריו כלום.
אולי דמעה ואולי אנחה, אולי חיוך של אהבה או ברק של שנאה – הכל קרה לפני רגע – ועכשיו אני מחכה לרגע הבא – שכבר חלף ואיננו.
הרגל שהלכה לפני רגע, היד שמשמשה לפני רגע, העין שזה עתה הסתכלה והאוזן שזה עתה שמעה – כבר השליכו מאחריהם את העבר, והיא – צועדת, לא – היא כבר צעדה, משמשה, ראתה שמעה – הכל היה.
ואני לא שמרתי לעצמי כלום, חוץ מאשר אולי אותה הרגשת הכאב או הרעד, הגיל החבוי, או משקע הכיסופים המאכזב, של אחרי חלום.
ועד שהרגשה זו מתנדפת, כבר בא והלך לו חלום אחר. ועד שאני מגיע לאפס קצהו של החלום החדש – - - כבר התעוררתי והנה הכל עבר.
והשעון אמר לי בלגלוג:
ח—ל—ל, ח—ל—ל, ח—ל—ל.
כך כל הימים.

* * *

ישנם אנשים כמוני וכמוך, המאכסנים את זמנם, שניה לשניה, שעה לשעה, יום ליום ושנה לשנה. לפני שיגיעו אליהם, הם זונקים לקראתם, מטביעים את שמם עליהם, נצמדים אליהם בכל כוחותיהם ואינם מניחים לזמן לעבור.
והזמן נדבק בהם והם נדבקים בו, חודרים אחד לקרבו של השני ועינם תמיד פקוחה ואוזנם דרוכה להקשיב לפעמי הזמן, להבחין במעופו, בבלתי נראה של הצל העובר, בבלתי מוחשי של החלום.
וראה! הוא מתעכב על ידם, אינו חולף, נשאר על עמדו.
ושעון הזמן אומר להם: בעוד שתי מלים – תהיה שניה אחת, ואחריהן – עוד מלה, מאה, אלף מלים, והמלים לשורות, והשורות לספרים, והספרים לשניות, רגעים, שעות, ימים, שנים.
כך מתאכסן הזמן. כך הוא מאוחסן, בין מלה למלה, בין שורה לשורה, בין השיטין והדפים.
וברבות המלים – ירבו הימים, וברבות הימים, יפרחו שוב השניות-הרגעים ויולידו זמן חדש שאינו עובר, אינו חולף, אלא נצמד ונדבק ונשרש בתוך תוכו של האדם השומר איתם.
— בחינת: שמור לי ושמור לך — — —

* * *

כמה חדשים שלמים במשך חיינו אנו מבטלים על צחוק של מה-בכך, על דמעות חינו?
מה מספר הימים המתפוררים בין אצבעותינו כשאנו מתבטלים באפס מעשה, בוהים בריקנות שיצרנו בעצמנו?
מה מספרן של השעות שמתו פגים, שחלפו לפני שנולדו, ששכחנו שניתנו לנו כאלה?
— — — צועד ה"חפץ-חיים" בליל "כל-נדרי" בבית המדרש של ראדין. דממת הליל עטופה עדיין בטלית. כלילה גם הוא אינו ישן. הלילה סופר את כוכביו שמא נשכח אחד מהם מתוך שהם כה רבים, ור' ישראל מאיר ב"ר ארי' זאב הכהן מראדין – סופר את רגעיו.
כי כל כוכב – עולם מלא, הממלא חלל כביר בחללו של עולם האדם. מציאות המבקשת לחיות תמיד ולהיצמד לנצחיות.

הן גם רגעי חייו – כל רגע – עולם מלא, הממלא חלל כביר בחללו של עולם האדם, המבקש לחיות תמיד ולהיצמד לנצחיות.

והוא, ה"חפץ-חיים", סופר ומונה, מונה וסופר כל שעה מאלפי השעות שהופקדו אצלו במשך השנה, עליה הוא חייב למסור כעת דין וחשבון.

עינים נוצצות של הנרות עוקבות אחריו, שמא הוא ימצא פתרון לאפס שהן משאירות. ההבהוב אוכל את עצמו, הלהט חודר ללב הנר – ומכלה אותו לאט לאט, ורק הזכרון נשאר לאחר שהנר מת.

— — ביום פלוני, בשעה פלונית הלכתי, עשיתי, בקשתי, הכל לכבוד שמך ית', הנר שלי לא כבה אף לרגע, הזכרון נשאר צמוד לנר עצמו, והנה הוא לפניך, בוראי, שלם, על פתילתו ועל הבהובו, על שלשת גווניו ועל זיוו שנמשך ממנו עד קצה יכולתו... הוא נעצר.

— האמנם?

נשאר עומד, והלילה מתוח מהתרגשות עומד על ידו:

— מה קרה, ר' ישראל מאיר? האם קצר הלילה מהשתרע, חולשה פקדה אותך, טרדה, בבואה של מחשבה שלא מן המניין חלפה ביעף?

— עשר דקות, רבונו של עולם – הוא פוטר ידיו, מגביהן למעלה, פורץ בבכי ומייסר את עצמו:

— ישראל מאיר, ישראל מאיר. מה יהא בסופך, היכן נעלמו עשר הדקות הללו? פקדון הופקד בידך – ומעלת בו.

עומדת השנה השלמה לפני פמליא של מעלה ומתביישת, שאצבע קטנה מגופה – ערטילאית.

בוכה ישראל מאיר, בוכה הלילה. בוכים הכוכבים שכל אחד מהם – כדקה של חיי האדם – עולם מלא הוא, והם שוב סופרים ומונים את עצמם.

עד שנמצאו עשר הדקות וחזר העולם להסתובב כמימים ימימה.

* * *

יומו של אדמו"ר זצוק"ל מגור – קצר היה. קצר בהרבה משלנו, ומלאכתו מרובה. אין מידה לריבוי המלאכה אשר היתה לפניו. טלו כל חלליו דעלמא על הכף האחת של המאזניים ורגע אחד מיומו של אדמו"ר זצ"ל על הכף השנייה, מכריע הרגע.

אלא שהוא משרת רבבות יחידים ומחייב למסור את נפשו בעבורם, והריהו מוסר נפשו עבורם כמה פעמים ביום.

— רצוני לומר: את זמנו היא מוסר עבור רבבות יהודים כמה פעמים ביום.

לוקח הוא את הזמן, השעה שהיא ששים דקה, היינו שלשת אלפים ושש מאות שניה, וכל שניה מסוגלת להרות וללדת כמה וכמה מחשבות קדושות, להעלות ניצוצות של קדושה מן הטומאה, לתקן כמה וכמה עולמות, לחדש כמה וכמה חידושים, הנערמים תלי תלים על גבי השולחן הטהור אשר לפני ד'.

נפתחת הדלת, נכנסים. מוסר הוא בדחילו ורחימו דקה של ספיר, יהלום, כדכוד, לשם שבו ואחלמה, נופך ומרגליות שאין ערוך להם, ליהודי אחד, ולשני – דקה נוספת או לפעמים פחות או אף יותר מדקה.

כך הוא מוסר עצמו למשך שעה, היינו שלשת אלפים ושש מאות שניות. ובתום השעה, בדיוק נמרץ, כדיוק השמש בעלותה יום-יום ושקיעתה ערב-ערב, כדיוק לידתו של אדם ופטירתו – דיוק של שניה שכולה זהב אופיר – נסגרת הדלת.

ואדמו"ר זצ"ל מגור כבר שקוע שוב בספירת הזמן, וספירת הזמן קשורה בספירות של עולמות, והכל נמשך ויורד מלמעלה למטה – משפיע, ומקבל שפע מלמטה למעלה — —

— עד אשר הגיעה שוב שעת הפתיחה.

ביקש ר' יצחק מאיר אלתר ז"ל את אדמו"ר זצ"ל, כשפלוני הנדיב הידוע מאמריקה יכנס אל הקודש פנימה, אנא לבקש ממנו הרבה בשביל אותו ענין נכבד לאדמו"ר.
נענה לו אדמו"ר.

אירע שאותו נדיב ידוע מאמריקה איחר בדקה אחת, רצוני לומר דקה אחת בלבד, לא פחות ולא יותר, והדלת כבר היתה סגורה.

עשה הנדיב מה שעשה, נדחק בכל זאת ונכנס, שהה רגע אחד בלבד ויצא מלא שמחה על שעלה בידו להתגבר על מכשול גדול ביותר, ששום אדם לא האמין שיעלה בידו להתגבר עליו.

לאחר מכן, שאל ר' יצחק מאיר אלתר את רבו, האם ביקש מהנדיב הזה לנדוב בשביל הענין הנכבד הידוע לרבי, כי היתה זו שעת רצון.

אמר לו אדמו"ר: אמנם זכרתי בקשתך, אולם הוא נכנס אלי כבר לאחר הזמן המיועד לאנשים ולא היה לי זמן לבקש ממנו — —

* * *

ר' יושה דינבורגר, העילוי מרוגאצ'וב המפורסם, נקלע עם אחד ממיודעיו ברחוב.
ור' יושה, כידוע, הי' ממחר מאד בהליכתו. רגליו ידעו שאין הוא סובל איטיות, והן מיהרו להביא את העילוי מהר ככל האפשר אל הש"ס. שלשים, ארבעים, חמישים דף גמרא בבלי וירושלמי, ביום אחד, נבלעו בגאונותיו.

שמע מיודעו, כיצד קורא ר' יושה שלט כתוב בשפה הרוסית. קרא ביעף והמשיך לרוץ למשנתו.

תמה האיש: רבנו יודע רוסית ואנחנו לא ידענו.

אמר לו ר' יושה: על רוסית אתה סח?! האמן לי שיכולני ללמוד כל שפה מדוברת במשך שמונה שעות...

— שמונה שעות? מתפלא המלווה. שפה שלם---ה? אז למה, רבנו, הרי רק שמונה שעות – שפה שלמה...

— כן. נענה ר' יושה. אבל זמן... מהיכן אקח את הזמן לשמונת השעות הללו?

* * *

— — — והנה כבר עבר הזמן – ואיננו.

בטרם הספקנו לקרוא את המלה האחרונה הזאת – כבר חלף הזמן.

היה לנו לפני רגע – זמן, עכשיו הוא איננו.

רק רגע שלאחר חלום נשאר, ותו לא מידי.